

10

რომ „ქართლი“-ს რედაქტორს თი-
თონაც არ ესმის, რას წარმოადგენს
იგი, საით მიდის, ან საით ეზიდება
გორის საზოგადოებას.
დასასრულ, არ შეგვიძლიან კვლავ
არ განვაცხადოთ, რომ ჩვენ თვით
გაზეთ „ქართლი“-ს საწინააღმდეგოდ
არაფერობ გვეთქმის. პირ-იქით, სუ-
ლილა და გულით მოხარულნი ვიქ-
ნებით, თუ იგი მკვიდრს ნიადაგზე
დადგება და ისეთს საყურადღებო,
დიდ - მნიშვნელოვან მომენტების
დროს, რანაირიც იყო წარსული არ-
ჩენები, ორქოფობას არ გამოიჩინს.
ეს არის ჩვენი გულ-წრფელი სურ-
ვილი და მხოლოდ ესეც გვალაპა-
რაკებს. შენმაური.

ლოს ჭავჭავაძეს თბილ-
ლეგარა საგანგებო
გამოსცხა.

ဗျာရိမ်စာသာ 71 ပုံရှင်တေ ကြော်ချွောတဲ
လော်ချွောတဲ။ တွင်တေ ကြော်ချွောတဲ
ကျကျလျ ငါးနှစ် ဂာမ်စွာစွာသွေ့သွေ့။ ပုံရှင်-
တွေ့ပါ မံမွောက်ကြ မူးအားချွောတဲလျလား အ-
ဖွေးနဲ့၊ အပွဲ လော် ကြော်ချွောတဲ ဝါက်ဆျော-
လှလ အေးပါ မံချော်လျှော်ပွဲလျ လာ ဒုပ္ပလာ
ဥက္ကလာလ ဝါမာနဲ့လ အေးပါ ဇန်နက်ဂျွော-
လှ ရှားကျက် အာရာပြုဖွော ဖြော်ချွောတဲ။
ရှားကျက်ပါ ဒုပ္ပကို ပို့ဆို ဇန်နက်ဂျွော-
လှ ဒုပ္ပအေးပါ အားကျက်သွေ့သွေ့။ ဒုပ္ပနာဂုဏ်ပါ
ပုံရှင်ပါပါ။ အမ လော်ချွောတဲ မှုကျက်လွှာပါနဲ့
အဗွဲလွှာ မံချော်သွေ့သွေ့ အားလွှာပါ၊ လော-
်ချွောတဲ မံချော် ဘုံးမှာ အမ လော်ချွောတဲ။
ဂာမ်စွာပြုမျှော်လျ အုပ်စွာပြုမျှော်နှင့် ကြော်ချွော-
လှတေ ဝါဝါပါ စွဲလတေနာ့ရှုရှု လျှော်ဆွဲပါ။
မျဲ စွဲလတေနာ့ရှုရှု ရှုပွဲသွေ့သွေ့ ၁၆၂၁၁၈၇၃၈။ အော-
းကျက် ဝါဝါပါ အုပ်စွာပြုမျှော်နှင့် လော်ချွော-
လှတေ ဝါဝါပါ အုပ်စွာပြုမျှော်နှင့် ရှုပွဲသွေ့သွေ့ ၁၆၂၁၁၈၇၃၈။

ნოს ტფილისის თვითმართველობას
რომ ხელის მოწერის უკანასკნელი
ვადა უკვე თავდება, და რადგანაც,
გაზეთებში აღნიშნული იყო, ქალა-
ქის მართველობას დაუფლენია შეი-
ძინოს გამოცემა ქალაქის ბიბლიო-
თეკების და სკოლებისათვის, ახლავე
უნდა აცნობოს, გამომცემელს რამ-
დენი ეგზემპლარი დასჭირდებათ.
მიუმართავთ აგრედვე ეპიკოპოს
პიმენისთვის, რათა გამოცემა დაი-
კვეთონ აგრედვე სასულიერო სკო-
ლების და ბიბლიოთეკებისთვის. იმე-
დია რომ სათვალა-აზნაურო საკრე-
ბულოც დაიკვეთავს რამდენიმე
ცალს. როგორც არა ერთხელ იყო
აღნიშნული დაიბეჭდება მარტო გან-
საზღვრული რიცხვი წიგნისა და
გასასყიდვა არა გამოვა, მი-
ტომ ვისაც წიგნის შეძენა ჰსურს
უნდა დატეარდეს, თორებ პირველ
იანგარს მომავალ წლების, ხელის
მოწერა დაისურება. საჭიროა ვისაც
ცული ნაწილ-ნაწილ შემოაქვთ
ყურადღება მიაქციონ გამოცემის
ახალ განცხადებას, გაზეთში დასტამ-
ბულს, სადაც აღნიშნულია, რომ
გინც ხვედრს ფულს დროს არ შემო-
იტანს დატეარგავს უფლების როგორც
წიგნს მიღებისას აგრედვე გადახდილ
ფულისას.

ՅԵԿԱՆ ՅԱՀՈՅՅԱԼ ՅԱՇՏԱ
ՅԵՐԱՆ ՊԱՎՈՅՅԱՆ ՅԱՅՐ.

ვუძღვნი ჩემს გულწრფელს სა-
ლაპს გორელ ქართველ ქალებს და
ძიულოცავ ისეთს ფრიიდ სიმპატიურ
საქმის დაწყებას, როგორიც რჩის და-
არსება „ქართველ ქალთა წრასა“, ამ
ჩვენს ყოვლისფრით დაქვეითებულს
დროში ამისთანა წრეს დიდი ნიშვ-
ნელობა ექნება, რა ოქა უნდა, თუ
მოქმედება ამ წრისა საღის თვალსა-
ზრისით იქნება გათვალისწინ კბული
და ჩვენს ახვი დაქვეითების მი-
ზეზებთან გრძლვა მიზნად ექნება და-

სახული. ვდრ არ იცის რა საგალალო
და სამარცხენია ჩვენი ყოთნა! და
ასეთს ჩვენს მაწასთან გასწორებაში
არა მცირედი ბრალი მიგვიძლვის
ჩვენ, ქართველ ქალებს.
თუ ერთ დროს ქართველი ერის
ხმა ქვეყნად ჰქებდა, მისი საარაკო
და თავ-განწირული ბრძოლა ენისა
და სამშობლოს დასაცველად ბევრს
აკვირვებდა, ყველა ეს ქართველო-ქა-
ლისგან მომზადებულს ნიადაგზე იყო
აღმოცენებული.

ბავშვის დაბადებისთვავე დედის
მიზანი გარკვეული იყო: მას უნდა
აღეზარდნა ან ქართველი დედა, ლირ-
სეული აღმზრდებული მომბალი ქართ-
ველებისა, ან შეუპოვარი შეპრძოლი
და ფხიზელი დარაჯი ენისა სამშობ-
ლოსი. მიუხედავად იმისა, რომ მა-
შინდედი ცხოვრება ქართველობალ-
ისა აღელვებულს ზღვას წარმოად-
გენდა, ოჯახზე ზრუნვა, მისი გაძლო-
ლი, დღი და ღამ ფიქრი ბრძოლის

ვნდა საუზედუროლ, გულ-წრფე-
დ უნდა ვალიაროთ, რომ ჩვენ
იიად უდირსნი შთამომავალნი
არ ჩვენი სახელოვანი დედებისა.
დამიწის ზურგზედ ვერ ჰნახავთ
ს, სადაც ქალი ისეთის ელივის
აწრაფით მიექანებოდეს გადაგვა-
ბისკენ, როგორც ჩვენ. შორს წა-
იყვანს ჩამოთვლა, თუ რამდენი
გმოსაწონი ზე ჩვეულებანი დავ-
ეთ და დავივიწყეთ. საქაოა
უქოთ ის, რომ ჩვენ დავივიწყეთ
უშობლო ენა, რომელიც საუკუ-
ებით წმინდად დაიცვა ჩვენმა მამა-
მამ და შეულაპველი და მდიდარი
ისი ლიტერატურული შემოქმედე-
თ გადმოგვცეს შთამომავლობას.
ნ, ჩორებს, სამშობლო ენის ოკუ-

რობა არა თუ არ გვარცხვენს, მეგთ, სასახელოდაც მიგვაჩნია, ადესაც ჩვენს ენაზედ აზრი ვერ მოვიდევამს და უცხო ენაზედ კი თიყუშივით ვტიკტიკებთ. ეს სა-ცხვინო მოვლენა პატივცემულმა გზაურმა ინგლისელმა ქალმა აწ სკვენებულმა მარჯვორი უკრდიდრო-კ კი შენიშნა, როდესაც ის ამ უზმეტი წლის წინედ აწ განსვე-ცულს თავდ. ნიკოლოზ ჩოლოგა-ილს ესტუმრა ს. მატიაში, სადილ-დამსწრე ქართველობას ამ სიტ-ებით მიპერთა: „ჩემი მოვზაურო-დროს თქვენს ტურფა სამშობლო-ერთი უცნაური მოვლენა შევნიშ-ა, რაც მე დიდად მაკვირებს: ეს არის ჩოველისგან თავისი ენის უცნ-რობა. ამ მოვლენას კი მეტ წი-დ ქალებში ვხედავ, და მერე იმ ლებში, რომლებსაც აქ განათლე-ლ ქალებს უწოდებენ. მე მიკვირს განათლებული შეიძლება უწო-დით იმ ადამიანს, რომელმაც თავისი, თავისი ქვეყნის წარსული და ვის ერის ლიტერატურა საფუ-ლიანად არ იცის: ეს უცნაური ვლენა, როგორც ის ეძახდა, იქ მსწრეთ ბევრნაირად აუხსნეს და თავრეს მიზეზად კი ქართული ის დავიწყებისა ახლანდელი სა-ვლებლები დაასახელეს. ამაზედ სკვენებულმა ურჩდროპის ქალმა ასუხა: „თქვენგან დასახელებული ხეზი არ არის, ბატონებო, გასა-სათლებელ საბუთად მისაღები, სამ-აბლო ენის შესასწავლად საუკე-სო სკოლა ოჯახია და თუ ახლან-დელი სკოლები სამშობლო ენაზედ ულ ცოდნას ვერ აძლევენ, რას ეთებენ მშობლები, რომ ამ ნაკლი შეავსებენ. ბავშვი ვიყავ, მოწა-და დიდის ყურადღებით ვისმენდი წავლებლებზე და ენაზედ გა-რთულს სჯა-ბასს დ ეს სიტყვები: ამშობლო ენის შესასწავლად საუ-თესო სკოლა ოჯახიაო“ ისეთის ძნობით ჩაწერთნენ ჩემს ყურებს, მა მას აქეთ აღარ მშორდებიან. ენი ახლანდელი დედა ბედნიერე-თ ცას სწლება, როდესაც იმის ლად ენა ამოდგმული ბავშვი უც-ა ენაზედ ტიკტიკებს, სამშობლო უზედ კი ან სულ ვერ ლაპარაკობს ან საცოდავად ჰლექას. თავმო-ინებული დედა ვერა პერძნობს რო-ირ ნელ-ნელა აკლის ფეხვე უ-ადაგს ქართველი ერის ახსებობას ა. ეს ღერძია, რომლის გარშემოც-რიალებს ერის არსებობის ბორბა-ი. ეხლა, როდესაც ქართველი ქალი ე გაიტაცა ახალმა ცხოვრებამ, არ იძლება ქართველი ხალხის ასეთ აქვეითებაში მას ბრალი არ და-ოთ. და აი ახლა, როდესაც ქარ-ველი ერი დაქვეითებას განიცდის რათელი ქალის გათვალიცნობიე-ბას და მის თავის ახლანდელ ცხო-ვებაში ლრმად ჩახდევას დიდი იშვნელობა ექმნება ქართველი ლობის მომავალ ცხოვრებისთვის. სურვებ რომ გორელ ქართველ ლობებისთვის სხვაგანაც მიებაძნოთ. სევდია.

უთაისი ავ-კარგი

ერთად-ერთი მდინარე ქუთაისის უბერნიაში, რომლითაც შეიძლება ტყის ჩამოტანა, არის მდ. რიონი. გრამ მდ. რიონი სახელა ვეგბერთე-ა ლოდებით, რომლის ვეგბერთე-ა ლოდებისათვის მდინარის სი-ქარის გამო შეუძლებელია. ამიტო ფეხლელები, რომლოთ შემოსავალი ა წლიური სარჩო მხოლოდ ორი-მი ტივისაგან შესდგება, დიდ გა-კიტს განიცდიან. ესთქვათ გადას-და ტივი ყოველ გასაჭირის და მთა-ვანა ქ. ქუთაისს. ეხლა აქ არის ერ-ი უბერთება და წვალება. ვაუთა მდინარის პირდაპირ შუაგულ რიონ-ი, უზარმაზარი ლოდებია და ჩქეფი ტყებს პირდაპირ ამ ლოდებს აყრის ლომე. თუ მდ. რიონი აღიდებულია აშინ შეიძლება თავის დალწევა, თუ რა და გაიჩირიბა ტივი და მეტი-

ცურვით უნდა გავიღნენ ნაპირ-
მთარ-ყინვაში, უნდა დასტო-
ტივი შეაგულ რიონში. შემდეგ
თოთო ხე ცალკე გაიტანოს
ას. ხშირად მოხდება ხოლმე,
რიონი უეცრად მოიმატებს და
პატრონი ემზიდობება თავის
წლის სარჩეს. ტივი წყალს
ს ქვედა სოფლელების გასა-
ბლად. პატრონი კი ბრუნდება
მშექ-მშეურვალი ხელცარი-
19 გიორგობისთვეს ისეთი
ტელება იყო, რომ ვინც ის ნახა
ძროსა არ დაავიწყდება. ტივი
ახა ამ კლდეს და საბრალო
ები შიშით კინაღამ არ დაირ-
ძლივს ძლიობით გადაარჩინეს
ჩემ მყოფებმა. ამ კლდის ნაღ-

კალტანების რაიონი

— 3 ଲ୍ଯାକ୍ଷେମିତ୍ୟରି.

ო. გაზეთები ურჩევენ
სახელმწიფო ების დელე-
მობის გზას დაადგნენ.
დევნტი ებასა დანევს და
იმათ სთქვეს, არავითარი
მოკავშირე სახელმწი-
ს არ არსებობს. საბერ-
ანეთის სახელმწიფო ების
ჰქონედებს. მოლობა-
მაბათს დაწყება.
ნევი პარიზში.
ი. დანევი პარიზში წავი-
რესთან მოსალაპარაკებ-
მიიღო ოსმალეთის და
ს დელეგატები.
ი. სააგნტოს კორესპონ-
და სერბის და ჩერნოგო-
ლეგატებს ნოვაკოვიჩმა
კავშირე სახელმწიფოთა
ურლვეველი თანხმობა
მოკავშირე სახელმწიფო-
თ იმოქმედებენ. სერბიე-
ო საკითხი ერთიც არა
ებთან. როული საკით-
ხაკავშირებთან: მაგალი-
უ, სკუტარის და იდრია-
სერბიელები ეცდებიან ამ
ვადაწყვეტაში მოკავში-
რობა მხარი.
ალექსანდრის დელეგატთა
თანხმირი იყო. განსახილ-
კონფერენციაში მოქმე-
და. ვენიზიონისმა წინადა-
ნა, კონფერენციის თავ-
ნოვიკოვი აირჩიონ. წი-
დასთანხმდნენ. თუ ოსმა-
ლესტრს განაცხადებენ, მა-
ლომარეობენ რიგ-რიგად
ის მოთავესი.
ეშვება გახსნა სახალხო
სიტყვით. საზაფო მო-
იმ ხელშეკრულებით
ააო, როცა ბალკან-
ლმწიფოების გაწირულ
გამოისყიდებს. მოკავში-
რობა მინის უნდა
თა კონფერენციის გრეი-
“ტანის” კორესპონდენტს
ეცი. დანევი და პუანკარე
თხს ერთხაირად უყურე-
შეტაკება.
იმსის მთებში რამდენ-
იაკება მოხდა. დაჭრილთა
ს პარიზილიელების ბე-
ფი რომი, საბერძნეთის
ოფიციალური პრეზიდენტი და

ალპანეთი

ე პ ე შ ე ბ ი.

ახალი სამხედრო მინის-
ტრი:

ხელო მინისტრის აუფენ-
ცელად დაინიშნა სახედ-
ისტროს განყოფილების
რობატინი.

რიზიდან იტყობინებიან,
ავტონომის ნეიტრალი-
ობიცადების აზრს დიდი
ონი თანაგრძნობით შეჭრვ-

ბელგრადში ამბობენ, ავს-
მოლაპარაკებას შემდეგის
ამართვენ: სერბია ალბა-
ტრიანომის დასთანხმდება,
რის ზღვაზე ნავთსადგურს

ობანელი ფალი ელაპარა-
ნის “რედაქტორს, იანინა,
და მონასტერი, ფულის
ანეთს უნდა ეკუთვნოდე-

გაზოვნილება.

ის მოხხვენილება.

ან იუწყებიან: დავის გა-
და ავსტრიაშ შემდეგი პი-
რულებინა სერბიას: გამო-
კანეთის კავშირიდან და
არის რაოდენობის შემცი-
რელიც თავმდები იქნება
სერბიას კეთილი მეზო-

მონაცემების მიხედვის მიხატილე-
ობას; იქითკენ წავიდა ავსტრიის
ფლოტიც. შემდეგ დანართის მიზანი
მოლოდინით გამოწვეულმა შემის
ზარმა მრავლათა კოტრობა გამოი-
წვია, რომლის საერთო ჯმიც
8.000.000 გან. უდრის.

ატყობინებენ: გაზეთშა „პოლი-
ტიკ“-მ პრაგიდან ცნობა მიიღო,
რომ ავსტრიის მთელი პოლკი რუ-
სეთის საზღვანის გადავიდა და გაი-
ქცა. ეს პოლკი, 102-ე, სულ ჩეხე
ლებისაგან იყო შემდგარი; იგი პო-
ლოლონიისკენ იყო გაგზავნილი,
ძალით გაიტაცეს აფიციურებიც და
რუსეთს შეეხიზნა.

ავსტრიის სესხი.

ვენიდან იუწყებიან: ავსტრიის მთა-
ვრობამ ამერიკელ კაპიტალისტე-
ბისაგან აიღო სესხად 250.000.000
კრონი (კრონი—40 კ.) ასეთივე სეს-
ხი აიღო ჰუნგრეთმაც, იმავე პირო-
ბებით, როგორითაც ავსტრიამ.

სერბიელები დურაცოში.

ანტივარიიდან (ჩერნოვორიის ნავთ-
სადგური) იტყობინებიან: დურაცო-
ში სერბიელები დღე და ღამე გა-
ცხარებით მუშაობენ, აკეთებენ ახალ
ციხე-სიმაგრეებს, რაც იმას მოწოდეს,
რომ მათ განზრახვა აქვთ ნავთსად-
გურის სასტიკად დაცვისა ავსტრიის-
თან ომის დროს.

სერბიის ჯარი ბელგრადს სტოვებს.

ბელგრადიდან ცნობაა: დიდი შთა-
ბეჭდილება მოხდინა მცხოვრებლე-
ბზე იმ გარემოებამ, რომ სერბიის
ჯარი ბელგრადიდან ქვეყნის შუა-
გულისკენ წავიდა. ასეთივე ცნობა
მოვიდა მოსაზღვრე ქალაქებიდა-
ნაც—სემენტრიიდან და შაბაურიდან.
სატახტო ქალაქი ფაქტოურად ნიშნ
არის გადატანილი.

ავსტრიის ჯაშუშები.

იქიდანვე იუწყებიან: გუშინ ბელ-
გრადში შეიკრებს ავსტრიის თრი

ჯაშუში.

სერბიის სესხი.

პარიზიდან იტყობინებიან: დიდი
მითქმა-მოთქმა გაძირიშვია იმ გარე-
მოებამ, რომ საფრანგეთის კაპიტა-
ლისტების დაჩარჩებით ამ დოქებში
სერბიამ სესხად აიღო 18,000.000
ფრანკი, მაშინ როდესაც ავსტრიის
მთავრობას ამგვარსაცვე თხრებნაზე,
როგორც რესპუბლიკის მთავრობამ,
ისე თვით კაპიტალისტებმა გადაჭრი-
ლი უარი უთხრეს.

რუსეთის იმედი.

სახელმწიფო სათათბიროს ნაცი-
ონალისტური ფრაქციის სახელით
დეკ. ლვოვში ჩერნოვორიის სკუპ-
ჩინას გამამხნევებელი დეკემბრი გაუგ-
ზავნა, რომელზედაც სკუპჩინის თავ-
ჯდომარის ამხანაგმა შემდეგი პასუ-
ხი მისცა ლვოვს: „შმური გრძნობე-
ბი, რომელიც თქვენს დეპეშითი
გამოთქმული, კიდევ უფრო გვიძ-
ლიერებს იმედს, რომ ძლიერი რუ-
სეთი, მუდმივი ფარველი ბალკანე-
თის მართლმადიდებელი ერებისა,
უზრუნველყოფს მათი გამარჯვების
შედეგს, იმ გამარჯვებისას, რომლის-
თვისაც რუსის სისხლიც უხვად და-
ნთხეულა“.

რუსეთი და ავსტრია.

ერთს გამოჩენილ რუს დიპლო-
მატის „უტრო როსიის“ კორესპონ-
დენტისთვის უთქვამს: „ავსტრია იმ
განზრავით აჩხარუნებს იარაღს,
რომ ერთის მხრით, ჭავლენა იქნი-
ოს სამშვიდობო მოლაპარაკებაზე,
მეორეს მხრით კი გვაგრძნობინოს,
რომ მას შეუძლონ თვისი ინტერესე-
ბის დაცვა. რუსეთი არაოდეს დასა-
ტოვებს უპასუხოდ ავსტრიის მოთ-
ხოვნილებას, რომ ლიც რუსეთის
წინააღმდეგ იქნება მიმართული. ჩევ-
ნი თვალსაზრისი იმ საკითხების შე-
სახებ, რომელნიც ავსტრიის აღლ-
ვებენ, უცვლელად ჩეხები დღესაც
ჩენ ყოველი საშუალებით დავიცავთ
ამ თვალსაზრისს, როგორც ლონდო-
ნის კონფერენციაზე, ისე სხვა გა-
რემონტის დროსა, თუ საჭირო იქ-
ნება.

დეპარტამენტი

(დეპეშათა პეტერბ. სააგენტო)

საზღვარ-გარე განვითარების მინისტრი

2—3 დეკემბერი

იაპონიის კაბინეტი.

იოდოგამა. მინისტრთა კაბინეტის
შედეგენა მიანდეს კაცურას.

